

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC HUẤN LUYỆN, BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY, CỨU NẠN, CỨU HỘ THEO CHỨC NĂNG CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY

Thiếu tá, ThS PHẠM BÙI ANH TUẤN

Phó Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu ứng dụng khoa học kỹ thuật PCCC&CNCH, Trường Đại học PCCC

*Tác giả liên hệ: Phạm Bùi Anh Tuấn (Email: tuan1259pt@gmail.com)

Tóm tắt: Huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) vừa là yêu cầu mang tính bắt buộc của pháp luật về PCCC&CNCH đồng thời giúp nâng cao hiệu quả công tác PCCC&CNCH tại các cơ sở. Người được phân công kiểm tra về phòng cháy, chữa cháy tại cơ sở là nhóm đối tượng cần được huấn luyện, bồi dưỡng.

Từ khóa: huấn luyện, bồi dưỡng, phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ.

Abstract: In-service training in fire prevention, firefighting, and rescue is not only mandatory requirements stipulated by fire safety legislation, but also plays an important role in enhancing the effectiveness of fire prevention, firefighting, and rescue activities at facilities. Personnel assigned to conduct fire safety inspections at facilities constitute one of the key target groups requiring such training.

Keywords: in-service training, fire prevention, firefighting, and rescue.

1. Công tác PCCC&CNCH là hoạt động mang tính xã hội rộng lớn, cần có sự tham gia của cả hệ thống chính trị, sự vào cuộc của tất cả các cơ quan, ban ngành. Trong đó cần đề cao vai trò, trách nhiệm của chính các cá nhân, hộ gia đình, người đứng đầu các cơ sở. Việc nâng cao chuyên môn, trình độ và kỹ năng cho các cá nhân, tổ chức, cơ sở là nội dung đã được quan tâm và thực hiện nghiêm túc trong thời gian qua. Tuy nhiên, với sự phát triển nhanh chóng của các cơ sở trong việc kinh doanh, sản xuất làm gia tăng các điều kiện và nguy cơ cháy, nổ, đòi hỏi mỗi cá nhân làm việc trong các cơ sở phải được huấn luyện, bồi dưỡng về nghiệp vụ PCCC&CNCH. Xuất phát từ thực tế quản lý và hoạt động của các cơ sở, để đảm bảo công tác PCCC&CNCH được thực hiện hiệu quả, pháp luật về PCCC&CNCH đã quy định các đối

tượng cần phải được bồi dưỡng, huấn luyện, kiến thức về PCCC&CNCH, trong đó có nhóm đối tượng là người được phân công thực hiện kiểm tra về PCCC tại các cơ sở thuộc nhóm 1 Phụ lục II ban hành kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (sau đây gọi tắt là Nghị định số 105/2025/NĐ-CP). Nhóm đối tượng này do cơ sở đào tạo về PCCC&CNCH (trực tiếp và hiện nay là Trường Đại học PCCC) huấn luyện, bồi dưỡng theo nội dung, thời gian pháp luật quy định.

2. Theo quy định tại Điểm đ, Khoản 1, Điều 45 Luật PCCC&CNCH thì người được phân công thực hiện kiểm tra về phòng cháy, chữa cháy tại cơ sở thuộc nhóm 1 Phụ lục II kèm theo Nghị định số 105/2025/NĐ-CP

(gọi tắt là người được phân công thực hiện kiểm tra về phòng cháy, chữa cháy tại cơ sở) là một trong những nhóm đối tượng cần được huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC.[1] Đây là nhóm đối tượng quan trọng trong việc hỗ trợ cho người đứng đầu cơ sở thực hiện công tác kiểm tra về PCCC tại cơ sở. Trên cơ sở quy định của pháp luật, tại Khoản 1, Điều 13 Thông tư số 36/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025 Quy định chi tiết một số điều của Luật PCCC&CNCH và Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15 tháng 5 năm 2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật PCCC&CNCH (gọi tắt là Thông tư số 36/2025/TT-BCA) quy định: “*Cục Cảnh sát Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ chủ trì, phối hợp với trường Đại học Phòng cháy chữa cháy và đơn vị liên quan xây dựng khung chương trình, biên soạn tài liệu huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ và phát hành đến Công an các đơn vị, địa phương*”.[2]

Thực hiện các quy định của pháp luật nêu trên, Trường Đại học PCCC đã nhanh chóng triển khai việc tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng cho đối tượng là người được phân công kiểm tra về PCCC tại cơ sở. Nhà trường đã bám sát và thực hiện nghiêm túc theo quy định của pháp luật về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và các quyết định ban hành khung chương trình huấn luyện, bồi dưỡng đối với nhóm đối tượng này, cụ thể:

Về thời gian và nội dung huấn luyện, bồi dưỡng: trên cơ sở quy định của pháp luật, Trường Đại học PCCC đã ban hành các chương trình huấn luyện, bồi dưỡng phù hợp với nhóm đối tượng này, các chương trình đều đã được cơ quan có thẩm quyền nghiệm thu và ban hành. Đối với chương trình huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH (Ban hành kèm theo Quyết định số 1595/QĐ-T06-P3 ngày 30/7/2025), tổng thời gian huấn luyện là 40 giờ với các nội dung là: vị trí, vai trò và quy định của pháp luật về PCCC&CNCH; kiến thức về phương tiện, hệ thống PCCC&CNCH; kiến thức, kỹ năng về phòng cháy; kiến thức, kỹ năng về chữa cháy; kiến thức, kỹ năng về thoát nạn, cứu nạn, cứu hộ. Về chương trình huấn luyện, tổng thời gian thực hiện là 16 giờ với các nội dung như đối với chương trình bồi dưỡng. Việc ban hành các chương trình kịp thời, bám sát nội dung pháp luật quy định về PCCC&CNCH là cơ

sở quan trọng để các đơn vị trong nhà trường tổ chức triển khai đạt hiệu quả.

Về công tác tổ chức, chuẩn bị các điều kiện cho việc huấn luyện như: chuẩn bị hội trường, sân bãi, trang thiết bị thực hành, tài liệu nghiên cứu... cũng đã được nhà trường lên kế hoạch cụ thể, chi tiết và phù hợp với từng khóa huấn luyện. Đối với các lớp mở liên kết với địa phương, nhà trường đã chủ động liên hệ để phối hợp với Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các tỉnh để lập danh sách người tập huấn đảm bảo đúng đối tượng, phối hợp quản lý lớp bồi dưỡng và các điều kiện huấn luyện (Phối hợp với Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các tỉnh: Phú Thọ; Gia Lai; Đà Nẵng; Hải Phòng; Khánh Hòa; Đồng Tháp...). Quá trình thực hiện luôn nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình, chặt chẽ của Công an các tỉnh nên mang lại hiệu quả và chất lượng (tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Phú Thọ phối hợp huấn luyện cho hơn 300 học viên; Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Gia Lai phối hợp mở 02 lớp với hơn 500 học viên; Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Đà Nẵng huấn luyện cho gần 700 học viên; Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Đồng Tháp với hơn 600 học viên...).

Đối với các lớp đăng ký huấn luyện qua hệ thống Website của nhà trường, trong thời gian qua đã mở gần 20 lớp, trong đó: Mở tại Trường Đại học PCCC (Cơ sở 1) là 04 lớp (Khóa 4: 106 học viên; Khóa 9: 109 học viên; Khóa 23: 170 học viên; Khóa 33: 165 học viên). Tại khu vực phía Nam (Thành phố Hồ Chí Minh) nhà trường đã mở 07 lớp (Khóa 5: 113 học viên; Khóa 8: 160 học viên; Khóa 13: 191 học viên; Khóa 18: 143 học viên; Khóa 21: 159 học viên; Khóa 26: 203 học viên; Khóa 34: 127 học viên). Các lớp này nhà trường chủ động thu thập thông tin và hồ sơ người học ngay từ khâu đăng ký ban đầu, giảm tải việc làm thủ tục trực tiếp khi nhập học.

Bên cạnh việc phối hợp mở lớp huấn luyện với Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các tỉnh và các lớp đăng ký qua Website, nhà trường cũng đã chủ động tiếp nhận và đào tạo cho các Tổng công ty, tập đoàn, các cơ sở có nhu cầu huấn luyện, bồi dưỡng riêng (Tập đoàn Điện lực Việt Nam với 138 học viên;

Tổng Công ty bay miền Bắc với 56 học viên; Tổng Công ty bay miền Nam với 69 học viên; Công ty Thăng Long...). Quá trình thực hiện với các cơ sở này, nhà trường luôn thực hiện đúng quy trình, nội dung bồi dưỡng, huấn luyện.

Về công tác bố trí giảng viên huấn luyện, bồi dưỡng: xác định việc huấn luyện, bồi dưỡng cho nhóm người được phân công kiểm tra tại cơ sở giữ vai trò quan trọng, đây là những người đã có hoạt động kiểm tra PCCC thực tiễn nên nhà trường cũng đã chủ động lựa chọn những giảng viên có trình độ và kinh nghiệm thực tiễn đứng lớp. Thực tế, qua các lớp đã huấn luyện, bồi dưỡng đều nhận được phản hồi tích cực của người học về trình độ, thái độ của giảng viên. Để đảm bảo chất lượng giảng viên, sau khi có lịch mở lớp huấn luyện, bồi dưỡng, nhà trường luôn chủ động thông báo lịch dự kiến cho các khoa giảng dạy để lựa chọn và phân công giảng viên. Với sự phối hợp hài hòa, quá trình mở lớp trong thời gian qua luôn đạt được hiệu quả cao (kể cả lớp mở tại nhà trường và lớp mở tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh).

Về công tác quản lý lớp huấn luyện, bồi dưỡng và thực hiện việc kiểm tra, đánh giá phục vụ cấp thông báo kết quả huấn luyện: xác định được tầm quan trọng trong việc đào tạo, huấn luyện nhóm đối tượng người được phân công kiểm tra an toàn PCCC tại các cơ sở nên nhà trường đã xây dựng quy chế quản lý lớp chặt chẽ, đảm bảo số lượng người tham gia đầy đủ, đúng thành phần. Quá trình huấn luyện, bồi dưỡng, người tham gia phải hoàn thiện bài kiểm tra, đánh giá làm căn cứ để ra thông báo kết quả huấn luyện. Nắm bắt được nhu cầu và yêu cầu của các cơ sở khi cử người được phân công kiểm tra an toàn PCCC tại cơ sở là được cấp thông báo nhanh, đúng quy định để hoàn thiện hồ sơ quản lý cơ sở nên nhà trường cũng đã tập trung hoàn thiện thủ tục và cấp thông báo kết quả huấn luyện kịp thời, thuận tiện cho các cơ sở. Đây là nội dung được các cơ sở trong thời gian qua đánh giá rất cao, thời gian cấp thông báo nhanh, hiệu quả (sau khi kết thúc lớp huấn luyện, bồi dưỡng khoảng 10 ngày các cơ sở sẽ được cấp thông báo kết quả).

Mặc dù đạt được những kết quả tích cực nhưng quá trình huấn luyện, bồi dưỡng, nhà trường vẫn gặp

một số khó khăn, bất cập: (1) Nhà trường là đơn vị đi đầu trong việc mở lớp huấn luyện, bồi dưỡng các đối tượng theo quy định mới của pháp luật về PCCC&CNCH, do vậy, quá trình tiến hành còn gặp một số khó khăn trong việc giải thích pháp luật và phổ biến pháp luật; (2) Việc mở lớp tại các địa phương cũng có hạn chế trong công tác phối hợp, triển khai các thủ tục trước khi mở lớp (giấy tờ, hồ sơ cử đi huấn luyện, bồi dưỡng; điều kiện sân bãi, hội trường một số tỉnh phải thuê ngoài...), đồng thời, số lượng người đăng ký tham gia huấn luyện đông nên quá trình nhập học và hoàn thiện hồ sơ còn chậm và nhiều vướng mắc; (3) Việc hoàn thiện thông tin hồ sơ ban đầu của người tham gia huấn luyện còn chậm, chưa đầy đủ dẫn đến quá trình xác minh thông tin cấp thông báo kết quả huấn luyện đối với một số lớp còn chậm; (4) Công tác tổ chức quản lý, điểm danh lớp học, nhất là các lớp mở tại địa phương gặp nhiều khó khăn.... Nguyên nhân chủ yếu do: nhiều cơ sở và người đứng đầu cơ sở chưa có nhận thức đầy đủ về quy định của văn bản pháp luật mới đối với công tác huấn luyện, bồi dưỡng với đối tượng là người được phân công kiểm tra về PCCC; bộ máy tổ chức, cán bộ phụ trách địa bàn của phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an các tỉnh trong giai đoạn gần đây liên tục có sự thay đổi nên chưa triển khai cụ thể, đầy đủ các nội dung theo văn bản pháp luật và nội dung công văn trao đổi của Trường Đại học PCCC do đó, số lượng cơ sở được thông báo chưa đầy đủ, chưa được tiếp cận kế hoạch chiêu sinh, mở lớp. Cán bộ phụ trách các lớp mở tại địa phương do nhà trường cử đi khó kiểm soát kịp thời do học viên đông, cán bộ nhà trường ít.

3. Nhu cầu huấn luyện, bồi dưỡng đối với nhóm người được phân công kiểm tra về phòng cháy, chữa cháy tại cơ sở trong thời gian tới là rất lớn, để nâng cao chất lượng công tác huấn luyện, bồi dưỡng, cần lưu ý một số nội dung sau:

Một là, làm tốt công tác phối hợp với Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh tại các địa phương đối với các lớp liên kết.

Để tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ sở trong việc học tập của người đi tham gia các lớp huấn luyện, bồi dưỡng, nhà trường chủ động mở lớp tại các địa phương. Để làm tốt công tác mở lớp, nhà trường đã liên hệ, phối

hợp với Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh. Trong đó cần lưu ý các nội dung như: chủ động trao đổi với Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH về kế hoạch mở lớp một cách cụ thể, chi tiết và có dự phòng các phương án phát sinh, nâng cao tính chủ động để giải quyết tất cả tình huống đột xuất. Quá trình phối hợp phải tuân thủ theo đúng quy định về chức năng, thẩm quyền nhưng đồng thời cũng cần linh hoạt để nâng cao hiệu quả huấn luyện, bồi dưỡng. Nhiều địa phương đã chủ động bố trí cán bộ Cảnh sát PCCC&CNCH phối hợp với cán bộ nhà trường trong việc đồng quản lý lớp huấn luyện, bồi dưỡng nhằm đảm bảo chặt chẽ, nghiêm túc. Trong quá trình phối hợp, cần thường xuyên trao đổi thông tin giữa hai đơn vị, kịp thời phản ánh các vấn đề, thắc mắc của cơ sở để giải quyết toàn diện, đầy đủ. Trong đó, cần đặc biệt lưu ý thông tin về chiêu sinh, thời gian mở lớp và kế hoạch huấn luyện, bồi dưỡng để giúp công tác huấn luyện, bồi dưỡng chủ động hơn.

Hai là, thực hiện đúng, đủ về chương trình, nội dung, thời gian huấn luyện và hồ sơ về công tác huấn luyện, bồi dưỡng.

Theo quy định của pháp luật, nhóm đối tượng người được phân công kiểm tra tại cơ sở nếu là huấn luyện thì thời gian tối thiểu là từ 24 - 32 tiếng, nếu bồi dưỡng thì tối thiểu là 08 - 12 tiếng với các nội dung huấn luyện, bồi dưỡng đã được phê duyệt và ban hành. [3] Quá trình tổ chức, duy trì lớp cần thực hiện đúng, nghiêm túc để đảm bảo thời gian truyền tải kiến thức và chất lượng huấn luyện, bồi dưỡng. Nhà trường cần có cơ chế kiểm tra, giám sát lớp và cả giảng viên tham gia huấn luyện, bồi dưỡng. Tất cả các cá nhân, cơ sở khi cử người tham gia lớp huấn luyện cần đảm bảo hoàn thiện đầy đủ các giấy tờ, hồ sơ để phục vụ quản lý lớp huấn luyện cũng như hồ sơ cấp thông báo kết quả huấn luyện sau này được chính xác, đúng quy định.

Ba là, lựa chọn, bố trí đội ngũ giảng viên có kinh nghiệm, trình độ chuyên sâu về pháp luật, nghiệp vụ PCCC&CNCH tham gia huấn luyện, bồi dưỡng.

Nhóm đối tượng người được phân công kiểm tra tại cơ sở thường là những người đã có thời gian làm công tác thực tế về kiểm tra PCCC tại cơ sở, do

vậy, việc bố trí giảng viên có trình độ pháp luật và kiến thức thực tiễn là yêu cầu tất yếu. Nhà trường sau khi lên lịch huấn luyện cần chủ động liên hệ với các khoa liên quan để bố trí, sắp xếp thời gian phù hợp, tránh trùng lịch giảng dạy từ đó không cử được giáo viên có kinh nghiệm đứng lớp. Để chủ động, khi xây dựng kế hoạch mở lớp, nhất là các lớp mở tại Công an các tỉnh cần nhanh chóng đưa thời gian giảng dạy đến các khoa giảng dạy để đạt hiệu quả cao nhất trong lựa chọn, bố trí giảng viên tham gia.

Bốn là, làm tốt công tác quản lý, đánh giá kết quả huấn luyện đối với đối tượng.

Huấn luyện, bồi dưỡng hay bất kỳ hoạt động đào tạo nào cũng cần phải có quá trình kiểm tra, đánh giá hiệu quả, đây không chỉ là căn cứ để cấp thông báo chứng nhận đạt kết quả đối với người tham gia huấn luyện, bồi dưỡng mà còn là phương pháp để quản lý và duy trì lớp huấn luyện, bồi dưỡng đúng, nghiêm túc. Quá trình huấn luyện, đào tạo kết hợp điểm danh, kiểm tra với việc làm bài thu hoạch để có căn cứ công nhận kết quả trên cả phương diện đủ về thời gian tham gia và đúng chất lượng huấn luyện, bồi dưỡng. Sau khi có kết quả, nhà trường cũng cần nhanh chóng hoàn thiện các thủ tục để cấp thông báo nhanh nhất đến người tham gia huấn luyện.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Quốc hội (2024), *Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.
2. Bộ Công an (2025), *Thông tư số 36/2025/TT-BCA ngày 15/5/2025, Quy định chi tiết một số điều của Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ và Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.
3. Chính phủ (2025), *Nghị định số 105/2025/NĐ-CP ngày 15/5/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ*, Hà Nội.